

Aftenposten

Publisert: 25.10.09 kl. 07:56 - Abonnere på Aftenposten? Ring 05040 eller gå inn på kundeservice.aftenposten.no

Mer skatt, men færre goder



Harald Sommerstad i bandet Minor Majority gjør de siste forberedelsene før Norges-turneen som bandet er på akkurat nå. Han krysser fingrene og håper hele bandet holder seg friske, for musikere har ikke det samme sosiale sikkerhetsnett som vanlige lønsmottagere. FOTO: SVEIN ERIK FURULUND

GUNHILD M. HAUGNES

Publisert: 25.10.09 kl. 07:56

Enkeltmannsforetak betaler mer skatt enn lønsmottagere og har dårligere sosiale ordninger. For inntekter på 300000 kroner betaler de 38 prosent mer i skatt, viser beregninger fra Skattebetalerforeningen.

Les også:

- [Vurderer skatteforhold](#)

– Vi har ekstremt høy arbeidsmoral, vi står på scenen uansett, sier musiker Harald Sommerstad mens han og to kolleger i bandet Minor Majority lempet instrumenter, forsterkere og annet utstyr inn i øvingslokalet i Oslo.

Bandet har nettopp gitt ut CD og Aftenposten møter Sommerstad dagen før de legger ut på turné. Han gleder seg og er spent,

men medgir at det også er et annet tema som opptar både ham og de andre bandmedlemmene: frykten for å bli syk eller alvorlig skadet.

Krise med sykdom

– Ja, vi snakker mye om det. Som musikere har vi inntekter som svinger veldig. Nå er vi i en fase hvor vi kan tjene godt, og må være på jobb.

Da Sommerstad i 2003 sa opp juristjobben for å virkeliggjøre drømmen om å bli keyboardist i Minor Majority, opprettet han et enkeltmannsforetak. Slike finnes det i dag nærmere 150000 av i Norge, og de har mye dårligere sosiale ordninger enn vanlige lønsmottagere.

Den store skrekken er å komme i samme situasjon som Hellbillies gjorde i sommer da vokalist Aslag Haugen falt ned fra en scene og brakk nakken og håndleddene.

Ingen klatring

– Hvis en av oss blir syk nå, er det nesten verre for de andre, for de får hverken sykepenger eller andre sosiale ytelser i det hele tatt. Vi passer derfor godt på hverandre. Jeg liker å klatre, men har fått streng beskjed om å holde meg unna klatreveggen nå, smiler Sommerstad.

Hvis turneen og CD-salget skulle bli en katastrofe, er det ikke bare å gå til Nav og få dagpenger. Da må de på sosialen og risikerer at driftsmidler, som instrumenter og lignende, blir inndratt.

Samtidig viser beregninger fra Skattebetalerforeningen at enkeltmannsforetak betaler mer skatt enn vanlige arbeidere. For lønninger på 200000 kroner er forskjellen drøyt 26000 kroner.

– Næringsdrivende får ikke minstefradrag, og har ikke fått glede av at maksimalbeløpet har økt fra 7000 kroner i 1989 til 70530 kroner i dag. Prosentvis er skatteforskjellen størst for de minste inntektene. De som rammes hardest, er derfor små næringsdrivende – veldig ofte er det kvinner, sier daglig leder Jon H. Stordrange i Skattebetalerforeningen.

Han mener næringsdrivende havner mellom barken og veden i forhold til lønsmottagere og aksjeselskaper (AS).

– De blir diskriminert. Selv om næringsdrivende betaler mer skatt, har de ikke samme rettigheter til sosiale ordninger som lønsmottagere. Mange er ikke klar over dette når de starter enkeltmannsforetak, sier Stordrange, som mener disse bør sette av reserver slik at de kommer seg gjennom kriser.

– Er det ikke naturlig at det er risikofylt å starte for seg selv?

– Gründere er sin egen lykkes smed. Men de tar i utgangspunktet stor risiko, de sier ofte opp trygge jobber og må gjerne stille sikkerhet i egen bolig, sier Stordrange.

– Man gjør et selvstendig valg og har et brennende ønske om å skape noe eget. Det ligger en utrygghet i det, men prisen er høy, sier Sommerstad, som ikke minst etter at han ble pappa for snart et år siden, har tenkt mye på om musikeryrket er verd den økonomiske usikkerheten.

Han vurderer også å etablere et AS.

– Men det er dyrt og det blir mye byråkrati med revisjon og rapportering. Vi vil jo helst bruke tiden til å skape musikk, sier Sommerstad, som ønsker seg en mikro-AS-ordning for de aller minste bedriftene.

Fakta:

Aksjeselskap (AS)

I et aksjeselskap har normalt ikke noe personlig ansvar for selskapets forpliktelser.

De som starter AS, må skyte inn en aksjekapital på minimum 100000 kroner tilsammen.

Stifterne må opprette, datere og underskrive et stiftelsesdokument. Regnskap skal sendes til Brønnøysundregistrene, det må holdes styremøter og føres protokoller.

Det må holdes generalforsamling hvert år. Det må velges styre, samt at regnskap, styrets årsberetning og revisors beretning skal godkjennes.

Forskjeller

Noen forskjeller mellom enkeltmannsforetak/næringsdrivende og vanlige lønsmottagere:

Næringsdrivende må betale 11 prosent av brutto inntekt i folketrygdavgift, mens vanlige lønsmottagere betaler 7,8 prosent.

Næringsdrivende må betale formuesskatt på alle aktiva knyttet til næringsvirksomheten, og overskudd må beskattes fullt ut det året overskuddet oppstår. Investeringer må gjøres med beskattede midler.

Næringsdrivende får ikke minstefradrag på drøyt 70000 kroner.

Næringsdrivende må ved sykdom selv dekke lønn i karenperioden på 16 dager.

Ved sykdom utover 16 dager får næringsdrivende dekket 65 prosent av 6G (6G er drøyt 437000 kroner).

Næringsdrivende får ikke dagpenger ved arbeidsledighet.

Det går an å tegne forsikring hos Nav for å få bedre sykebetaling, men det går ikke å forsikre seg mot arbeidsledighet.